

vóór gelijke behandeling
tegen discriminatie

Juryrapport RADAR Jubileum Inclusief Award

Gevolgte procedure

In de zomer van 2023 publiceerde RADAR op de website en via social media een oproep om projecten, activiteiten of personen te kandideren voor de RADAR Jubileum Inclusief Award. Tegelijkertijd werden wedstrijdvoorwaarden gepubliceerd. Kandidering vond plaats door het invullen van een aanmeldformulier. Beschikbaar waren twee aanmoedigingprijzen met een prijsgeld van 1.000 euro en een eerste prijs van 3.000 euro.

In september werden ook de leden benaderd van de onafhankelijke jury, die een keuze moest maken uit de ingezonden projecten. Juryleden werden extern geworven op grond van kennis van gelijke behandeling en antidiscriminatie, kennis van werken op lokaal niveau en specifiek van het werkgebied van RADAR. De jury bestond uit Najat Toub, Marianne Vorthoren en Cyriel Triesscheijn. Voor informatie over de cv's van de juryleden wordt hier verwezen naar de RADAR brochure 'inclusief award'.

De jury is geïnstalleerd door de directeur-bestuurder van RADAR, Sjaak van der Linden, in een digitale bijeenkomst in november 2023. Daar is nader kennis gemaakt en zijn verdere afspraken gemaakt over de werkwijze, de te volgen procedure en de onderlinge afstemming en taakverdeling.

In een digitale bijeenkomst in december heeft de jury een extra vragenlijst opgesteld. Deze is door het RADAR-bureau aan alle voorgedragen projecten en kandidaten gestuurd, met het verzoek die uiterlijk 8 januari te retourneren. In de decemberbijeenkomst heeft de jury zelf een 'meetlat' opgesteld om de diverse voordrachten op een zo objectief mogelijke manier onderling te kunnen vergelijken en rangschikken.

Ieder jurylid heeft in de tweede en derde week van januari individueel alle projecten beoordeeld aan de hand van de meetlat. Vervolgens zijn de afzonderlijke beoordelingen van de juryleden besproken tijdens een fysieke bijeenkomst op 22 januari op het RADAR-kantoor in Tilburg en zijn de prijswinnaars gekozen.

In totaal zijn er 19 initiatieven genomineerd. Drie daarvan hebben de nominatie in een latere fase teruggetrokken. De jury heeft een keuze gemaakt uit de resterende 16 initiatieven en was unaniem in haar keuze. De prijzen zijn uitgereikt tijdens een bijeenkomst op 6 februari in sociëteit de Avenue in Breda. Bij die gelegenheid presenteerde RADAR ook de brochure 'inclusief award', waarin de verschillende genomineerden werden gepresenteerd. Gedurende het hele proces heeft de jury kunnen rekenen op logistieke en administratieve ondersteuning vanuit RADAR. Inhoudelijk heeft de jury geheel onafhankelijk geopereerd. Met de keuze van de prijswinnaars heeft RADAR geen inhoudelijke bemoeienis gehad.

vóór gelijke behandeling
tegen discriminatie

Aanmoedigingsprijs de Blauwe familie

In 1989 werd in opdracht van de toenmalige politie Rotterdam-Rijnmond een documentaire gemaakt over de omgang met vooroordelen en discriminatie door en vanuit de politie. De film heet 'Op het eerste gezicht'. Daarin interviewt Astrid Joosten een aantal politiemensen over hoe het er echt aan toeging bij de politie. De geïnterviewden werden onherkenbaar in beeld gebracht, zaten in het schemerduister. De film eindigt met de vraag van Astrid Joosten aan haar gesprekspartner "Zullen we dan nu toch maar het licht aan doen?". Waarop de betreffende diender instemt en uiteindelijk toch herkenbaar in beeld verschijnt.

Intussen zijn we 35 jaar verder en verdient racisme en discriminatie van en door politiemensen onverminderd de aandacht. Die aandacht kreeg het onderwerp in 2022 in de documentaire 'De blauwe familie'. Daarin vertelt een diversiteit aan politiemensen hoe er onderling om wordt gegaan met diversiteit, of welk onvermogen en ongemak er is ten aanzien van de omgang met diversiteit en hoe mensen – vaak ook de geïnterviewden zelf - worden uitgesloten. Niet meer onherkenbaar in beeld gebracht, niet meer in het schemerduister, maar in het volle licht.

Over zo'n onderwerp binnen zo'n organisatie je mond open doen vergt moed. De blauwe familie hangt namelijk niet graag 'de vuile was buiten' en heeft het niet zo op klokkenluiders. "Wie praat, die gaat", vat een vakbondsman het samen in de film. Hoe moeilijk een open gesprek is, illustreert de film ook met een aantal geluidsfragmenten in de openingsscène: berichten van politiemensen die er toch maar van afzien om mee te werken aan de film omdat ze vrezen daarna geen leven meer te hebben binnen de politie of dat hun loopbaan wordt gefrustreerd. Na 35 jaar toch weer hetzelfde beeld.

Deze documentaire vormt een trendbreuk in die gesloten, blauwe politiecultuur. Het is een hart onder de riem voor mensen die het moeilijk hebben bij de politie. De film agendeert en documenteert onmiskenbaar het onvermogen in de omgang met diversiteit en toont aan dat de aanpak daarvan urgent is en geen moment te vroeg komt. Het is de hoogste tijd. De film biedt levensecht en exemplarisch leermateriaal voor politieopleidingen en bevordert daarmee ook de kwaliteit van de politiezorg.

De mensen die dit initiatief hebben genomen, hebben hun nek heel ver uitgestoken. Ze hebben persoonlijk lef getoond om niet meer in het schemer, maar in het volle licht de kwestie van racisme en discriminatie, van de falende inclusie van diversiteit in de gesloten politiecultuur, aan de kaak te stellen. Een van de initiatiefnemers is Yvel Blokland. Hij kreeg namens de volledige cast van mensen die de productie mogelijk maakten de prijs uitgereikt. De manier waarop de initiatiefnemers het cruciale onderwerp van de omgang met discriminatie en racisme in de politie weer in de spotlights hebben gezet, was voor de jury de voornaamste reden om juist dit project te onderscheiden.

vóór gelijke behandeling
tegen discriminatie

Aanmoedigingsprijs Schiedams Lef

Politie en het onderwijs hebben ergens een gedeelde positie in de maatschappij. Als er een maatschappelijk probleem opduikt, zijn vooral politici en anderen er als de kippen bij om te roepen dat het onderwijs er meer aandacht aan moet besteden. En werkt dat niet afdoende, dan wordt al snel geroepen dat de politie het aan moet pakken. In de keten van preventie naar repressie is er dus een soort lotsverbondenheid.

De rol van onderwijs is vooral cruciaal bij het tegengaan van discriminatie en vooroordelen.

Dat was een van de redenen voor de jury om een aanmoedigingsprijs toe te kennen aan het Geboortespel van Schiedams Lef, dat door Sandy Kardolus en Carolien Kruijs is ontwikkeld.

De afgelopen tijd was er veel aandacht voor het boek van Joris Luijendijk over de geprivilegeerde positie van mensen met de 7 'goede' vinkjes. Dat is belangrijk, maar soms ook nogal een abstract verhaal voor leerlingen in de bovenbouw basisschool en onderbouw voortgezet onderwijs.

Dat gaat makkelijker met het geboortespel, dat overigens veel ouder is dan het boek van Luijendijk: het spel dateert uit 2015. Het gaat zo: deelnemers trekken een kaart met een kenmerk, zoals je zelf bij je geboorte ook kenmerken 'krijgt' waar je niet zelf voor hebt gekozen of die niet jouw persoonlijke verdienste zijn. Maar je moet er wel mee leven en omgaan en je plek vinden met kenmerken die soms binnen, maar soms ook buiten de norm in een groep vallen.

Het geboortespel confronteert de deelnemers levensecht en herkenbaar met principes van in- en uitsluiting, van binnen en buiten de norm vallen, en bevordert inlevingsvermogen en empathie. Het spel is al een keer of 2.500 uitgevoerd, heeft z'n waarde in de praktijk bewezen en wordt in een evaluatie van Movisie getypeerd als effectief middel om stereotypering en discriminatie tegen te gaan.

De jury is onder de indruk van deze mooie en – in de goede zin van het woord – simpele en aansprekende methode. De middelen zijn goed doordacht in relatie tot de doelgroepen, het baseert zich op een uitgekiende visie en stevige strategische onderbouwing. Sterk is ook dat het geboortespel zich niet exclusief richt op leerlingen – dat zou ook wel erg makkelijk zijn. Er zijn ook modules voor leekrachten en zorgprofessionals. De methode wordt doorlopend geëvalueerd en is sinds de ontwikkeling in 2015 aan de hand daarvan aangescherpt en verbeterd. Intussen wordt het spel ook toegepast bij andere doelgroepen, zoals de politie.

De jury vindt het project te mooi om alleen voor Schiedam te bewaren. Eerlijk is eerlijk: Schiedams lef werkt ook in andere steden, maar tot nu toe wel hoofdzakelijk in Zuid-Holland. Met deze prijs moedigt de jury Schiedams Lef aan om train-the-trainers te gaan ontwikkelen, zodat minimaal heel Nederland profijt kan hebben van dit toonaangevende project.

vóór gelijke behandeling
tegen discriminatie

Eerste prijs Dokters van de wereld

De jury heeft de Jubileum Inclusief Award 2024 toegekend aan Dokters van de Wereld. Het recht op medische zorg is een mensenrecht waar iedereen, ongeacht sekse, seksuele voorkeur, etnische afkomst, leeftijd, gender en ga zo maar door belang bij heeft. Alleen is dat nogal slecht verdeeld in onze samenleving. Wonen in de ene of de andere buurt kan zomaar 5 of 10 jaar schelen qua levensverwachting. En als je dan nagaat dat er ook nog mensen zijn die niet eens kunnen zeggen dat ze wonen in een wijk of buurt omdat ze dak- of thuisloos zijn, dan maakt dat eens te meer duidelijk dat de toegang tot kwalitatief goede medische zorg ongelijk is verdeeld in ons land.

De prijswinnaar bekommert zich om de mensen die niet of minder toegang hebben tot medische en tandheelkundige zorg. Dat verdient alle lof en zoveel mogelijk steun. De jury vindt ook dat Dokters van de Wereld dit werk op een heel doordachte manier doen. Als een overheid steken laat vallen en er ontbreken voorzieningen, zie je vaak dat mensen een vereniging of stichting opzetten en dan dat gat gaan dichten. Dat is natuurlijk heel mooi want anders laat je mensen in de kou staan. Maar je loopt wel het risico dat je het falen van die overheid maskeert, door taken over te nemen die zij feitelijk laat liggen. Dat is een soort duivels dilemma want het alternatief is dat je geen hulp biedt, wantoestanden voort laat bestaan en wacht op betere tijden.

Dokters van de Wereld maken daarin een goede, doordachte en evenwichtige keuze. Zij bieden directe hulp aan mensen die daarvan, om welke reden dan ook, verstoken zijn. Maar ze blijven niet hangen in 'pleisters plakken'- om het zo maar even oneerbiedig uit te drukken. Ze werken tegelijkertijd als lobbyist en pleitbezorger, plaatselijk, nationaal en internationaal om iedereen toegang te bieden tot medische zorg, onafhankelijk van sociaal-economische positie, afkomst en ga zo maar door. Zij streven naar een universeel basisniveau aan medische voorzieningen dat voor iedereen toegankelijk is. Ze helpen concreet nu waar nodig, maar zijn ook actief om zichzelf op termijn overbodig te maken. Zo'n organisatie, die grotendeels drijft op artsen en tandartsen die op vrijwillige basis werken, verdient onze steun – en overigens iedere vorm van steun.

Daarom gaat de RADAR Jubileum Inclusief Award 2024 naar Dokters van de wereld en overhandigen wij die graag aan de vertegenwoordigster van de organisatie, Annemieke van der Pol.

Najat Toub-Arssi
Marianne Vorthoren
Cyriel Triesscheijn

6-2-2024